

Prima instanță; (Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani) A. Miron
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) M. Guzun, V. Buhnaci, L. Pruteanu

DECIZIE

20 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecători

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Compania Internațională de Asigurări "Asito" Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări "Grawe Carat Asigurări" Societate pe Acțiuni împotriva Companiei Internaționale de Asigurări "Asito" Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Grîu Valeriu cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalității și dobânzii de întârziere,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2018, prin care a fost respinsă cererea Companiei Internaționale de Asigurări "Asito" Societate pe Acțiuni cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și restituită cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal,

constată:

La 21 noiembrie 2016 Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări "Grawe Carat Asigurări" Societate pe Acțiuni a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Companiei Internaționale de Asigurări "Asito" Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Grîu Valeriu cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalității și dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii, reclamantul a menționat că la 18 aprilie 2016 a avut loc accidentul rutier cu implicarea autovehiculului de model "Hyundai Getz", condus de Grîu Valeriu și autovehiculului "Toyota RAV-4", condus de Grosu Nicolae.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție din 18 aprilie 2016, vinovat de comiterea accidentului a fost recunoscut Grîu Valeriu, conducătorul autovehiculului de model "Hyundai Getz", pentru care deținea la data producerii accidentului rutier polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă RCAI 001490319, eliberată la 28 aprilie 2015 de Compania Internațională de Asigurări "Asito" Societate pe Acțiuni.

Susține că astfel în temeiul contractului de asigurare din 01 octombrie 2015, încheiat între Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări "Grawe Carat Asigurări" Societate pe

Acțiuni și Grosu Nicolae, a fost transferată despăgubirea de asigurare în mărime de 187 065 de lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr.4811 din 16 august 2016.

Consideră că Compania Internațională de Asigurări "Asito" Societate pe Acțiuni în calitate de asigurător de răspundere civilă auto al persoanei vinovate de producerea accidentului rutier, datorează Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări "Grawe Carat Asigurări" Societate pe Acțiuni suma de 187 065 de lei.

Astfel la 11 octombrie 2016 în adresa Companiei Internaționale de Asigurări "Asito" Societate pe Acțiuni a fost expediată pretenția privind restituirea benevolă a despăgubirii de asigurare în termen de 15 zile din momentul recepționării.

Menționează că reclamația a fost recepționată la 13 octombrie 2016 și respectiv scadența pentru plata sumei solicitate a survenit la 26 octombrie 2016, însă aceasta a fost lăsată fără examinare.

Relevă că pentru perioada 26 octombrie 2016 – 17 noiembrie 2016 urmează a fi încasată suma de 1 614,38 de lei cu titlu de dobândă de întârziere și suma de 3 928,36 de lei cu titlu de penalitate.

Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări "Grawe Carat Asigurări" Societate pe Acțiuni solicită încasarea de la Compania Internațională de Asigurări "Asito" Societate pe Acțiuni a despăgubirii de asigurare în sumă de 187 065 de lei, suma de 3 928,36 de lei cu titlu de penalitate, suma de 1 614,38 de lei cu titlu de dobândă de întârziere și 5 778,23 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 22 noiembrie 2017, acțiunea înaintată de Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări "Grawe Carat Asigurări" Societate pe Acțiuni a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Compania Internațională de Asigurări "Asito" Societate pe Acțiuni în beneficiul Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări "Grawe Carat Asigurări" Societate pe Acțiuni despăgubirea de asigurare în sumă de 18 340 de lei, suma de 3 880 de lei cu titlu de penalitate, suma de 1 423 de lei cu titlu de dobândă de întârziere și 5 778,23 de lei cu titlu de taxă de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2018, a fost respinsă cererea Companiei Internaționale de Asigurări "Asito" Societate pe Acțiuni cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și restituită cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal.

La 25 mai 2018 prin intermediul oficiului poștal, Compania Internațională de Asigurări "Asito" Societate pe Acțiuni a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la stadia primirii cererii de apel.

Recurentul Compania Internațională de Asigurări "Asito" Societate pe Acțiuni în motivarea recursului a menționat că hotărârea primei instanțe a fost pronunțată în lipsa reprezentantului la acel moment – avocatul stagiar Rusu Eugen, iar dispozitivul hotărârii a fost expediat la 30 noiembrie 2017, care a fost recepționat la 01 decembrie 2017.

La fel a relatat că despre pronunțarea hotărârii primei instanțe, Compania Internațională de Asigurări "Asito" Societate pe Acțiuni a aflat la 28 decembrie 2017, în momentul când avocatul stagiar Rusu Eugen, cu care a fost reziliat contractul de asistență juridică, a restituit dosarele aflate în gestiune.

Menționează că în aceeași zi, la 28 decembrie 2017 prin intermediul oficiului poștal a fost declarat apel, însă termenul de atac deja a expirat.

Consideră că astfel Compania Internațională de Asigurări "Asito" Societate pe Acțiuni nu a avut posibilitatea reală de a declara apelul în termen, existând astfel motive întemeiate de repunere în termen a apelului, însă instanța de apel a ignorat acest fapt.

Consideră că prin restituirea cererii de apel i se îngrădește accesul liber la justiție.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea instanței de apel a fost pronunțată la 27 martie 2018, iar la 11 mai 2018 recurentul a recepționat copia încheierii instanței de apel (f.d. 155).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul 25 mai 2018, în termen.

În conformitate cu art.426 alin. (2) și (3) din Codul de procedura civilă, recursul se depune la instanța a cărei încheiere se atacă.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, Colegiul consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Din actele cauzei rezultă că la 22 noiembrie 2017, a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.

Deci, termenul de declarare a apelului a început să curgă de la 23 noiembrie 2017, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii primei instanțe.

Termen limită pentru depunerea cererii de apel este data de 22 decembrie 2017.

La 28 decembrie 2017 prin intermediul oficiului poștal, Compania Internațională de Asigurări "Asito" Societate pe Acțiuni a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani din 22 noiembrie 2017 (f.d. 121).

Totodată, în ședința de judecată a instanței de apel, reprezentantul Companiei Internaționale de Asigurări "Asito" Societate pe Acțiuni a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului (f.d. 146).

În conformitate cu art. 113 Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător). Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul reține că apelul depus de Compania Internațională de Asigurări "Asito" Societate pe Acțiuni la 28 decembrie 2017, a fost declarat cu depășirea termenului de 30 de zile prevăzut de art. 362 alin. (2) Codul de procedură civilă.

Conform prevederilor art. 362 alin. (2) din Codul de procedură civilă, se reține, că termenul de declarare a apelului curge de la data pronunțării dispozitivului hotărâri.

Prin urmare, legislația nu prevede alte excepții privitor la termenul de declarare a apelului.

Mai mult, odată cu depunerea apelului nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, Compania Internațională de Asigurări "Asito" Societate pe Acțiuni nu a prezentat prin probe incontestabile, dovada imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege.

Or, în conformitate cu art. 116 alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc).

Instanța de recurs reține ca este lipsit de suport argumentul recurentului precum că despre pronunțarea hotărârii primei instanțe, Compania Internațională de Asigurări "Asito" Societate pe Acțiuni a aflat la 28 decembrie 2017, în momentul când avocatul stagiar Rusu Eugen, cu care a fost reziliat contractul de asistență juridică, a restituit dosarele aflate în gestiune.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr.17 din 05 aprilie 2018, în vigoare de la 01 iunie 2018), participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se intereseze despre dosarul care se află pe rolul instanței și să respecte termenele prevăzute de lege.

Mai mult ca atât, prin prisma art. 75 alin. (4) Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

În acest context, instanța de recurs apreciază critic argumentele invocate în cererea de recurs, deoarece acestea poartă un caracter declarativ, nu constituie temei de admitere a recursului și nu indică la ilegalitatea încheierii atacate.

Soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea din 27 martie 2018 este compatibilă și cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, avînd în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise de instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv, ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană

pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și ar încălca dreptul intimatului la un proces echitabil.

În astfel de circumstanțe, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată restituirea cererii de apel.

Din considerentele menționate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări "Asito" Societate pe Acțiuni și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2018.

În conformitate cu art. 427 lit. a) art.428 din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

A respinge recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări "Asito" Societate pe Acțiuni.

A menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2018, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări "Grawe Carat Asigurări" Societate pe Acțiuni împotriva Companiei Internaționale de Asigurări "Asito" Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Grîu Valeriu cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalității și dobânzii de întârziere.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Valeriu Doagă

judcători

Tamara Chișca-Doneva

Dumitru Mardari